

113329

Op 2/4-97

Hvorfor har ingen sjekket Fures sentrale påstander?

kulturdebatt

Nils Rømming, journalist og foregger, har sjekket noen sentrale påstander i historikeren Odd-Bjørn Fures pamflett mot kollegaen Hans Fredrik Dahl, og mener å ha funnet direkte feilopplysninger.

Etter at historikernes kano-nåde mot kollega Hans Fredrik Dahl har stilnet og krutttryken har letnet så mye at man har mulighet for å orientere seg på slagfeltet, kan tiden være inne til å ta en nærmere kikk på pamfletten som utløste krigen: «Kampen mot glemselen», forfattet av Odd-Bjørn Fure. For merkelig nok har ingen, hverken historikere eller «undersøkende» journalister, tatt seg det bryet, skjønt det burde være første bud for alle som har som fag eller yrke å sjekke påstander før de serveres som god fisk.

Så hva fremkommer ved en rask sjekk av Fures sentrale påstander i pamfletten?

En naturlig start er påstanden som Fure innleder felttoget mot Dahl med, nemlig at den fremtredende tyske samtidshistorikeren professor Ernst Nolte er blitt utelukket fra sin gamle avis, Frankfurter Allgemeine Zeitung, på grunn av det Nolte i de senere år har skrevet. Det er vanskelig å oppfatte påstanden som noe annet enn en slett kamuflert oppfordring til norske aviser om å følge det tyske eksempelet og nekte Dahl spalteplass i fremtiden.

Det er sterk kost. Så kan vi vel stole på at Fure har dekning for sin oppsiktsvekkende påstand?

Vi ville hørt det

Vanlig sunn fornuft burde være nok til å betvile det. For det ville utløst et torden-skraall, som muligens ville

vakt gjenlyd helt til Norge, om en av Sentral-Europas ledende aviser, kjent for sin liberale redaksjonelle politikk, skulle ha satt munnkurv på en av Europas fremste historikere. En historiker, hvis bøker om fascismen og nazismen forøvrig har vært pliktlesning for norske studenter.

Men om tillit er bra, så er kontroll bedre, for å sitere Lenin, en av Fures tidligere helter, ifølge et intervju han ga nylig. En telefon til den ansvarlige redaktør for kulturstoffet i Frankfurter Allgemeine Zeitung, Dr. Ulrich Raulff, med forespørsel om det forholder seg som Fure påstår, utløser først en latter, så vantro, så et klinkende klart svar: Ernst Nolte er ikke utelukket fra avisen, han har den samme adgang til spalteplass som han alltid har hatt. At det siste er tilfellet, vil forøvrig alle lesere av den tyske avisen, blant disse forhåpentlig Fure, si-

den han berømmer avisen så høyt, ha kunnet fastslå ved selvsyn, for det er ikke lenge siden Nolte la beslag på betydelig spalteplass.

Så et spørsmål som det også er naturlig å stille er hvorfor ikke hjemlige historikere og «undersøkende» journalister fattet mistanke til Fures påstand og sjekket om den holdt vann? Hadde de gjort det, ville de kanskje ha fattet mistanke til flere av Fures påstander, som denne:

Galt om Irving

I pamfletten er David Irvings bok «Hitlers War» fra 1977 Fures tunge slagtre mot Dahl. Skal vi tro Fure, har følgende skjedd: Mens Irving i 1977-utgaven omtalte deportasjonene, utryddelsesleirene og massedrapene på jøder (og fremsatte den helt usannsynlige påstand at Hitler ikke skulle ha kjent til uhyrlighetene før langt ut i krigen), så har Irving i et

nytt opplag av boken i 1989 slettet absolutt alt. Grunnen skal være at Irving i 1989 har fått for seg at Holocaust ikke har skjedd.

Hva Irving egentlig mener, er det vanskelig å bli helt klok på, for han sier både det ene og det andre, avhengig av omstendigheter og publikum. Men det som er helt sikkert, er at Fures påstand om 1989-utgaven er rivruskende gal.

Jeg sitter med 1989-utgaven som Fure omtaler, foran meg, og slår opp. Hva finner jeg? At intet er slettet. Det står der alt sammen som før, tilsammen nærmer to tyve sider om deportasjoner, massedrap og utryddelsesleirer, mer enn noen norsk historiebok jeg kjenner ofrer på Holocaust.

Til ammunisjonen Fure tar i bruk i sin kampanje mot Dahl hører også sitater fra omtaler av Irvings bok. Sitatene er uten unntak negative, underforstått at Irving er

blitt slaktet av alle kompetente historikere. En kompetent og uangripelig historiker unnlater Fure å sitere, nemlig Hugh Trevor-Roper, som i en helsides omtale i Sunday Times konkluderer med følgende: «Mange slike detaljer lever opp denne boken, som også er godt organisert og velskrevet. Irvings ferdigheter som skribent har bedret seg sterkt, og jeg har gledet meg ved å lese hans lange verk fra begynnelse til slutt. Det er ikke mange bøker om Hitler man kan si det om».

Anerkjent

Trevor-Roper er mannen som den engelske regjering i 1945 oppnevnte for å granske omstendighetene omkring Hitlers selvmord. Rapporten ble offentliggjort i en verdensberømt bok. Trevor-Roper ble siden professor i historie i Oxford, adlet og er anerkjent som en av verdens

fremste, kanskje *den* fremste samtidshistoriker.

Forøvrig er det vanskelig å forstå cpstyret omkring Irving. Ingen av hans bøker er utkommet på norsk, man vil lete forgjeves etter Irvings bøker hos historikere og journalister flest, det er ingen fare for at Irvings herestratisk berømte Goebbelsbiografi fra i fjor skal bli folkelesning. Ingen bokhandlere har den, ingen er i stand til å skaffe den, den finnes ikke i noe bibliotek, den kommer heller ikke til å bli å finne i noen, den skal åpenbart forbeholdes historikere som tåler å lese den, som Odd-Bjørn Fure.

De som følger det historiske bikkjeslagsmålet fra benkeplass, har ingen mulighet for å sjekke om det er hold i påstandene. I hvert fall hva pamfletten som satte slagsmålet i gang angår, er det all grunn til sterk skepsis, for å si det mildt.

NILS RØMMING